

ligheden fra de øvrige Embedsmænd, men det maa ogsaa være nødvendigt at kunne anvise en anden Klasse af skatteyndende Borgere, hvorz til Geistligheden da kunde føies, som aldeles ligearartet. I denne Henseende mener jeg nu vel, at det maa indrømmes, at Geistligheden ikke kan ligefrem stilles sammen med Jordbrugere; men det forekommer mig da ligesaa viensynligt, at man ikke kan stille den sammen med Jordeiere. Naar man ved Beskatningen behandler Geistligheden, fordi den oppebærer Tiende, ikke som Tiendeieier, men som Tiendetager, da seer jeg ikke, hvorledes man uden Vilkaarlighed kan ved Beskatningen betragte Geistligheden, fordi den har Jord, som Hartkornseier. Det forekommer mig ikke mere retsfærdigt, end naar man vilde beskattede som Bygningseiere saadanne Embedsmænd, der ere benyttede med fri Bolig. Altsaa maatte man, for at efterkomme Retfærdighedens Fordringer, søge at anvise Geistligheden en ganske særegen Plads, som vilde komme til ligesom at staae midt imellem Jordbrugere og Jordeiere. Det er ogsaa dette, som Udvalgets Minoritet har forsøgt ved at foreslaae, at Geistlighedens Hartkorn kun skal beskattes med $\frac{2}{3}$; dette maa jeg vistnok ansee for en ganske væsentlig Forbedring ved Udvalgets Forslag, og derom haaber jeg, at i alle Tilfælde Thinget vil forene sig. Det er en Middelvei, hvorved man søger at undgaae at træde Geistligheden for nær. Men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at der altid bliver noget Vilkaarligt ved en saadan Redfættelse til $\frac{2}{3}$, og det forekommer mig da, at man ganske naturligt drives derhen at lade Geistligheden i enhver Henseende træde i lige Linie med Embedsclassen, ved ogsaa at opføre denne Deel af Geistlighedens Indtægt som Deel af Embedsindtægten. Paa denne Maade forekommer det mig, at Udbyttet, som saaledes tilfalder Præsterne af Hartkornet, vil komme til at staae i det rette Forhold til Vedkommendes Skatteevne, medens paa den anden Maade, hvad ogsaa her er blevet oplyst, undertiden, ja endog meget hyppigt, hoist ulige Forhold vilde indtræde, idet nemlig Hartkornets Beløb ikke staaer i noget Forhold til de Præstekald, hvortil det hører. Naar man saaledes altsaa vilde, som Udvalget foreslaaer, stille Geistlig-

heden lige med Embedsmændene, ogsaa med Hensyn til denne Indtægt af Hartkornet, da seer jeg heller ikke, at det skulde med Rette kunne gjøres gjældende, hvad der fra flere Sider er udtalt om, at det vilde være støvende, vilde vække Misnoie, naar Præste-Hartkornet ikke blev beskattet. Det blev jo dog kun efter Formen, at det vilde kunne siges, at Hartkornet var skattefrit; thi ved de Beregninger, som af Præstekaldenes Indtægter ere opstillede, er jo ogsaa Hartkorns-Udbyttet taget med i Betragtning, og navnlig er hertil sigtet ved det Tillæg af 10 pCt., som Udvalget har bragt i Forslag. Om man endogsaa vil kunne sige — og Sandheden deraf tør jeg ikke nægte — hvad navnlig er udhævet af den ærede Ordfører, at Præsternes Indtægt kan i højere Grad betragtes som Netto-Indtægt end de øvrige Embedsmænds, og at altsaa Præsterne forsaavidt vilde blive stillede i et noget gunstigere Forhold end de øvrige Embedsmænd, da kunde det vel være at lægge Mærke til, at her ikke er Tale om en staaende Skat, men om et enkelt Årars Skat; og det kunde da vel være at tage i Betragtning, at Geistligheden, hvorom vel Alle ere enige, er i det foregaaende Åar ved Krigsskatten bleven i høj Grad overbebyrdet. Der vilde da vel ikke kunne findes Betænkelse ved, om Geistligheden i det indesværende eller det forestaaende Åar, blev sat under noget, dog ikke meget gunstigere Vilkaar end de øvrige Embedsmænd. Naar det af en æret Rigsdagsmand nys er blevet anført, at Saadant vilde vække megen Misnoie blandt Bønderne, da har jeg dog ondt ved at troe dette; men i alt Fald maatte da Stemningen for Geistligheden antages at være stegen i en ganske overordentlig Grad i det foregaaende Åar, da Geistligheden blev stærkere beskattet end nogen anden Klasse — jeg veed ikke, om Symptomer hertil have været at finde. Jeg kan saaledes ikke andet end antage, at man kommer Retfærdighedens Fordringer nærmest, ved at blive staaende ved den Beskatningsform, som Lovudvalget har foreslaaet, men i alle Tilfælde udtaler jeg det som mit Duffe og mit Haab, at Thinget vil tiltræde den Modification, som af Udvalgets Minoritet er bragt i Forslag.